

UDÁLOST MĚSÍCE

BETLÉM JIZERSKÝCH HOR

Výstavu o rekonstrukci největšího pohyblivého betlému Jizerských hor, který býval ve Ferdinandově, si návštěvníci budou moci prohlédnout od 2. do 31. prosince ve vestibulu Krajského sídla Libereckého kraje. Výstavu zahájí slavnostní vernisáž v pondělí 2. prosince v 16 hod.

S Ferdinandovským (Augstenovým) betlémem jsou spojována nejruznější tajemství i podivuhodné zázaky. Se svými nejméně 16 metry čtverečními byl největším pohyblivým betlémem v Jizerských horách. Jeho existenci potvrzují čtyři černobílé fotografie, na nichž je zachycena určitá část díla, ale jsou poměrně nečitelné a pocházejí z různých období. Oficiální je až zpráva dýchodkovského tajemníka Tomáše Jankoviče z června 1946, která říká, že jde o dílo „s několika sty figurkami, zámečky, přehradami, stájemi, mlýny, vodopády atd., které jsou většinou pohyblivé... bývaly majitel na nich pracoval pryč 25 roků...“ Znalec Jizerských hor Emil Novák se domníval, že tento betlém původně býval v helnickém kostele, jiní přísahají, že v betlémské krajině byl skutečný vodopád a že betlém o vánocích stával na sále v místní hospodě. Na základě historického průzkumu dnes můžeme s určitostí říci, že hlavním tvůrcem betlému byl Gustav Augsten, který se narodil 25. března 1871 v Bílém Potoce a v roce 1911 se přistěhoval do domu č. 48 ve Ferdinandově. Jeho první manželka Anna byla Češka, zemřela v roce 1919. Její vnuka

dosud žije v Bílém Potoce. Augsten byl majitelem restaurace Lesní zátíší (dnes U Cimpla) a betlém stávil v jejím prvním patře na půdě. Mezi válkami to již byla vyhlášená, o Vánocích hojně navštěvovaná atrakce. Kromě betléma na půdě dělal Augsten v sále restaurace výjimečně, kde údajně býval i vodopád. Stavbu betléma začal pravděpodobně po smrti své manželky a doplňoval ji až do své smrti v roce 1949. Do konce 80. let došlo několikrát ke změně vlastníků restaurace a tím i k zanedbání údržby betlému a ztrátě mnoha figur. Torzo unikátu nakonec zakoupil Milan Maršálek a uskladnil jej v depozitáři v Dolní Rasnici. Od té doby probíhá pokus o rekonstrukci a zachranu celého díla. Právě rekonstrukce umožňuje podrobně dokumentovat nejen figury, ale i stroje, a ukázat, že rozhodně nejde jen o práci jediného tvůrce, ale o dílo několika betlématřů sahající až do 19. století. [K](#)

*Text: Květa Stroučková
Foto: Pracovní pokus o rekonstrukci Jelských z Ferdinandovského betlému
Foto: archiv M. Maršálka*

02. 12. 2019 00:00

Událost měsíce: Betlém Jizerských hor

Osobnost kraje: Milan Maršálek

Krajem: Spolek Český svět